

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił S. S. prawa do emerytury pomostowej.

Decyzja została wydana na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, po. (...) ze zm.) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.664 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, iż ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony S. S. wniósł o jej zmianę z powodu jej niezgodności z prawem i ze stanem faktycznym.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. S. urodził się (...).

W dniu 3 listopada 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę pomostową. (wniosek – k.1-7 akt ZUS)

Ubezpieczony nie pozostaje w stosunku pracy. (okoliczność bezsporna)

W okresie od 19 stycznia 1984 roku do 31 grudnia 2000 roku ubezpieczony był zatrudniony w Fabryce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. W okresie zatrudnienia wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy obsłudze pieców grzewczych i obróbce cieplnej na stanowisku wykańczacz odkuwek śrutowaniem – oczyszczacz wymienione w dziale III poz.67 punkt 17 wykazu A stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. (świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – k.13 akt ZUS)

W okresie od 1 stycznia 2001 roku do 31 lipca 2003 roku ubezpieczony był zatrudniony w IM- (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako wykańczacz odkuwek. (świadcstwo pracy – k.18 akt ZUS)

W okresie od 1 sierpnia 2003 roku do 30 kwietnia 2009 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jako wykańczacz odkuwek.

W okresie zatrudnienia od 1 sierpnia 2003 roku do 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy obsłudze pieców grzewczych i obróbce cieplnej na stanowisku wykańczacz odkuwek śrutowaniem – oczyszczacz wymienione w dziale III poz.67 punkt 17 wykazu A stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. (świadcstwo pracy – k.19 akt ZUS)

Ubezpieczony ma 28 lat i 27 dni stażu ubezpieczeniowego. (karta przebiegu zatrudnienia – k.6 akt ZUS)

Staż pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach wynosi 15 lat 10 miesięcy i 11 dni. (okoliczności bezsporne)

Ubezpieczony wykonywał prace polegające na czyszczeniu odkuwek śrutem, maszynowo. Pracował również przy załadunku odkuwek do pieca i przy ich wyładunku. Ubezpieczony nie obsługiwał pieców grzewczych.

Na cztery lata przed rozwiązaniem umowy o pracę ubezpieczony został przeniesiony do czyszczenia odkuwek szlifierkami pneumatycznymi i prace te wykonywał do końca zatrudnienia. (zeznania ubezpieczonego min.00:10:53-00:14:44 w zw. z min.00:02:38-00:09:19 protokół z 23.04.2018 roku)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z ww. dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania oraz z zeznań ubezpieczonego.

Z zeznań ubezpieczonego wynika jakie prace wykonywał i w jakim okresie. Zeznania te konkretyzują informacje wskazane w dokumentach dotyczących zatrudnienia.

W toku postępowania ubezpieczony nie składał wniosków dowodowych, nie wskazał miejsca przechowywania akt osobowych dotyczących zatrudnienia w spółkach IM- (...).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz. U. z 2017, poz.664 z późn. zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku,
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art.5-9 i art.11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3,
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prace w szczególnych warunkach to w myśl art.3 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei prace o szczególnym charakterze to w myśl art.3 ust.3 ustawy o emeryturach pomostowych prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej,

związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. Do prac o szczególnym charakterze zostały zaliczone prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych (punkt 9 załącznika nr 2).

W art.3 ust.7 ww. ustawy o emeryturach pomostowych wskazano jednocześnie, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy (a więc przed 1 stycznia 2009 roku) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub art.32 i art.33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W rozpoznawanej sprawie podstawą odmowy przyznania ubezpieczonemu S. S. prawa do emerytury pomostowej było ustalenie, że ubezpieczony nie spełnił wszystkich warunków określonych w art.4 ww. ustawy o emeryturach pomostowych – nie udokumentował wykonywanej po dniu 31 grudnia 2008 roku pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony z warunków określony w art.4 ww. ustawy spełnił następujące:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący 60 lat;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art.5-9 i art.11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący ponad 25 lat;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub art.32 i art.33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż po 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ww. ustawy o emeryturach pomostowych.

Ustawowy wykaz prac w szczególnych warunkach obejmuje 40 pozycji i ma charakter zamknięty. Prace te zostały wymienione w załączniku nr 1 do ww. ustawy o emeryturach pomostowych. Natomiast prace w szczególnym charakterze zostały wymienione w załączniku nr 2 do ww. ustawy o emeryturach pomostowych. Skoro katalog prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest zamknięty, to cech pracy o szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach nie mogą mieć inne prace, choćby sposób ich wykonania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (wyrok WSA w Poznaniu z 29 czerwca 2011 roku, (...) SA/Po 335/11, Lex nr 863891).

Po 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, gdzie wykonywał prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (do 30 kwietnia 2009 roku) na stanowisku wykańczacza odkuwek.

Załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8 poz.43) w wykazie A Dziale III dotyczącym prac w przemyśle hutniczym i metalowym pod pozycją 67 do prac w szczególnych warunkach zaliczały prace przy obsłudze pieców grzewczych i obróbce cieplnej, transporcie materiałów na gorąco oraz transporcie wewnątrzny między stanowiskami pracy w wydziałach, w których wykonywane prace wymienione są w wykazie. Natomiast prace te nie zostały wymienione w załączniku 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. W załączniku nr 1 pod pozycją 5 do prac w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace bezpośrednio przy ręcznej obróbce wykańczającej odlewy: usuwanie elementów układu wlewowego, ścinanie, szlifowanie powierzchni odlewów oraz ich

malowanie na gorąco, zaś pod pozycją 6 do prac w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace przy obsłudze wielkich pieców oraz pieców stalowniczych lub odlewniczych. Ubezpieczony nie wykonywał prac przy obsłudze pieców grzewczych i obróbce cieplnej, nie wykonywał prac transportowych. Okoliczność ta została dostrzeżona również przez pracodawcę ubezpieczonego, który w świadectwie pracy wskazał, że ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach do 31 grudnia 2008 roku. Natomiast po 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony nie wykonywał prac szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ww. ustawy.

Ubezpieczony nie wykazał, że wykonywał po 31 grudnia 2008 roku prace bezpośrednio przy ręcznej obróbce wykańczającej odlewy, że zajmował się usuwaniem elementów układu wlewowego, ścinaniem, szlifowaniem powierzchni odlewów oraz ich malowaniem na gorąco.

Ubezpieczony nie spełnia tym samym jednego z warunków do przyznania emerytury pomostowej, wskazanego w art.4 punkt 6 ww. ustawy.

Restrykcyjne przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej wynikające z art.4 (którego jednym z warunków jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art.32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie tylko przed dniem 1 stycznia 1999 roku ale także po 31 grudnia 2008 roku) łagodzi art.49 ww. ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z treścią tego przepisu ustawodawca dla nabycia prawa do emerytury pomostowej zwalnia ubezpieczonych z konieczności wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 roku, pod warunkiem osiągnięcia przez ubezpieczonego do dnia 1 stycznia 2009 roku stażu pracy odbytego w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w takim rozmiarze jaki jest wymagany przez ustawę o emeryturach pomostowych. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2013 roku (II UK 164/11) wskazał, iż w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art.3 ust.1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art.3 ust.3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany. Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż dokonując interpretacji art.49 ustawy o emeryturach pomostowych, należy przyjąć, że nie spełnia przesłanki określonej w art.49 punkt 3 ustawy ubezpieczony, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 września 2013 roku (I UK 164/12) w którego tezie wskazano, że określenie „okres prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3, zawarte w art.49 punkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, oznacza okres prac wskazanych w art.3 ust.1 i 3 bez wliczania okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

W niekwestionowanych okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy, prace wykonywane przez ubezpieczonego w okresie przed 1 stycznia 2009 roku na stanowisku wykańczacza odkuwek nie były ani pracami w szczególnych warunkach ani w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Z ustaleń Sądu wynika, iż na cztery lata przed rozwiązaniem umowy o pracę ubezpieczony został przeniesiony do czyszczenia odkuwek szlifierkami pneumatycznymi i prace te wykonywał do końca zatrudnienia. Ubezpieczony nie zajmował się obsługą pieców grzewczych. Ubezpieczony nie wykazał, że wykonywał prace bezpośrednio przy ręcznej obróbce wykańczającej odlewy, że zajmował się usuwaniem elementów układu wlewowego, ścinaniem, szlifowaniem powierzchni odlewów oraz ich malowaniem na gorąco.

Na marginesie należy wskazać, że stanowisko organu rentowego, iż podstawą odmowy przyznania ubezpieczonemu emerytury pomostowej może być nieprzekazanie przez pracodawcę do Zakładu informacji, że ubezpieczony był zatrudniony w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie ma uzasadnienia prawnego.

Nieprzekazanie tych danych, nie może stanowić przesłanki do odmowy przyznania prawa do emerytury pomostowej, bowiem zgłoszenie nie jest warunkiem uzyskania tego świadczenia.

Reasumując, ubezpieczony nie spełnia przesłanek do uzyskania prawa do emerytury pomostowej wymienionych w art.4 ani w art.49 ww. ustawy emeryturach pomostowych i Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonemu z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

9 maja 2018 roku